

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

P A N O R A M A

periode 1 april 1986 - 1 oktober 1986

ALGEMENE EN KABINETSANGELEGENHEDEN

Parlementaire aangelegenheden

a. Wetsvoorstel op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten

De vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat van de Eerste Kamer heeft op 20 mei 1986 het voorlopig verslag vastgesteld.

De Memorie van Antwoord in ontwerp is vrijwel afgerond.

b. Vaste Commissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten

Tijdens de verslagperiode vond geen bijeenkomst met de vaste Commissie plaats.

c. Schriftelijke vragen

Leden van de Tweede Kamer stelden vragen over de volgende onderwerpen. De mogelijke betrokkenheid van de Sovjet Unie bij terroristische activiteiten, de smokkel van heroïne via Sovjetrussische schepen en de inventarisatie van affiches die opriepen tot een demonstratie te Woensdrecht.

Gerechtelijke procedures

a. Wilman vs. de Staat

Na ampel beraad is alsnog besloten het WOB-verzoek van Wilman gedeeltelijk in te willigen. In de civiele procedure is het woord thans aan hem. Er is een kans dat hij het Hof zal verzoeken de zaak terug te verwijzen naar de rol.

b. Haarlems Dagblad vs. de Minister van Binnenlandse Zaken

De afdeling Rechtspraak van de Raad van State heeft op 10 juni 1986 m.b.t. enkele documenten het besluit van de Minister vernietigd om inzage in het "King Kong"-dossier slechts toe te staan met radering van namen van BNV-medewerkers en administratieve aanduidingen. Een beroep tegen de weigering van de Minister om Britse "King Kong"-rapporten vrij te geven werd verworpen.

c. _____ vs. de Staat

heeft in een aantal procedures zijn uitzetting naar Joegoslavië aangevochten. De Dienst heeft in dit verband een deskundigenverklaring afgelegd en een aantal malen overleg gevoerd met de Landsadvocaat.

Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman heeft over vier klachten die direct of indirect tegen de Dienst waren gericht rapport uitgebracht. In twee gevallen werd vastgesteld dat de Dienst zich niet onbehoorlijk had gedragen. In één geval werd geconstateerd dat niet kon worden vastgesteld of er sprake was geweest van onbehoorlijk gedrag en in één geval werd vastgesteld dat de Koninklijke Marechaussee niet behoorlijk was opgetreden. Inmiddels is een nieuwe klacht over de Dienst bij de ombudsman ingediend.

Overige klachten

Bij de vaste Commissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten werd één klacht ingediend. Bij de Minister kwamen drie klachten binnen en bij het Hoofd van de Dienst één klacht. Geen van deze klachten is gegrond gebleken.

Wet openbaarheid van bestuur

Het aantal verzoeken om inzage van bij de Dienst berustende documenten is sterk gestegen. De verzoeken lopen van BNV-dossiers tot en met de meest aktuele informatie. Sommige verzoeken omvatten enkele meters documenten. Tegen een afwijzing van vijftien verzoeken om recente informatie, voor het merendeel afkomstig van personen uit de sfeer van AMOK, is beroep aangetekend bij de afdeling Rechtspraak van de Raad van State. Deze beroepsschriften zullen als bezwaarschrift worden behandeld. Een aantal verzoeken om meer gedateerde informatie is geheel of ten dele ingewilligd. Enkele verzoeken, met name de meer uitgebreide, worden nog gezien. De ontwikkelingen rond de WOB hebben geleid tot het besluit de BNV-documenten in beginsel vrij te geven voor wetenschappelijk onderzoek. Deze documenten worden thans afgescheiden van de overige bij de Dienst aanwezige documenten.

Personenverkeer

a. Het Akkoord van Schengen

De toepassing en verdere uitwerking van dit vorig jaar tussen de Benelux-landen, de Bondsrepubliek en Frankrijk gesloten akkoord gericht op (o.m.) de afschaffing van de personencontrole aan de gemeenschappelijke grenzen is de laatste maanden enigszins in het slop geraakt. Met name Frankrijk lijkt sinds het aantreden van de regering-Chirac weinig haast te willen maken.

In de verslagperiode werd door een hoofdamtenaar van de Dienst twee maal deelgenomen aan besprekingen in het kader van de Commissie "Illegale immigratie", welke is samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten van het Akkoord van Schengen.

b. Het Benelux-verdrag

De Subcommissie Personenverkeer is in de verslagperiode enkele keren bijeen geweest. De werkzaamheden stonden vooral in het teken van de implicaties van het Akkoord van Schengen voor het Benelux-verdrag.

Relatie met buitenlandse diensten

Het Hoofd van de Dienst maakte deel uit van de Nederlandse delegatie tijdens de in april in Den Haag gehouden TREVI-Ministersconferentie. Voor deze conferentie alsmede voor de in juni in Den Haag georganiseerde bijeenkomst van de TREVI-werkgroep III leverde het Kabinet van de Dienst een aanzienlijke organisatorische ondersteuning.

Het Hoofd Kabinet trad op als leider van de Nederlandse delegatie naar de TREVI-werkgroep I-vergadering in Londen (september), terwijl het Hoofd van de Dienst als adviseur van de Minister van Justitie meereisde naar de buitengewone TREVI-Ministersconferentie (eveneens in september te Londen).

Het Hoofd van de Dienst woonde in mei de halfjaarlijkse bijeenkomst van Westeuropese diensthoofden bij (Zürich). Op zijn initiatief werd in september in Den Haag een speciale bijeenkomst georganiseerd van experts van die zelfde Westeuropese diensten, ter bespreking van het Midden-Oosten-terrorisme.

In mei ontving de Dienst bezoek van het plaatsvervangend Hoofd van de Turkse inlichtingendienst, in augustus van het Hoofd van de Belgische veiligheidsdienst. Het Hoofd van de Dienst bracht bezoeken aan de hoofden van zowel de Israëliische veiligheids- als inlichtingendienst (mei), alsmede aan het Hoofd van de Westduitse veiligheidsdienst (juli).

Voorts woonde het Hoofd van de Dienst de voorjaarszitting bij van het NATO Special Committee (april, Brussel) en nam hij deel aan een in juni in Denemarken gehouden bijeenkomst van de hoofden van Skandinavische, Nederlandse en Belgische diensten.

Het Hoofd Kabinet bracht in juni bezoeken aan de Portugese inlichtingendienst en aan de pas opgerichte Portugese veiligheidsdienst. In augustus bezocht hij de Canadese veiligheidsdienst en voerde hij aansluitend overleg met het Hoofd van de Nederlands-Antilliaanse dienst alsmede met de Arubaanse autoriteiten over mogelijk door de Dienst te verlenen steun aan een op te richten Arubaanse veiligheidsdienst.

Het Hoofd van de Marokkaanse dienst kwam eind juli voor een bliksembezoek naar Den Haag om zijn Nederlandse collega te informeren over de speciale rol die Marokko ten aanzien van het vredesproces in het Midden-Oosten vervult. Dit ondanks het feit dat reeds lang tevoren was overeengekomen dat het Hoofd van de Dienst in september een bezoek aan de Marokkaanse dienst zou brengen.

De regelmatige contacten op werkniveau en de dagelijkse informatie-uitwisseling via post- en telexkanalen verliepen in de verslagperiode geheel naar wens.

Relaties met de politie, de binnenlandse zusterdiensten en andere (beleids-) instanties

a. Politie

In de verslagperiode werd regelmatig overleg gepleegd met korpschefs van gemeentepolitie en districtscommandanten van rijkspolitie. Aan 33 korpschefs en districtscommandanten werden door een Kabinetsmedewerker één of meer bezoeken gebracht. Elf leidende politiefunctionarissen brachten om uiteenlopende redenen een bezoek aan de Dienst. Veelvuldig werd overleg gepleegd met beleidsfunctionarissen van de Koninklijke Marechaussee.

b. Zusterdiensten

Regelmatig werd er gesproken met beleidsfunctionarissen van de Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Incidenteel werd geassisteerd bij de ontvangst van vertegenwoordigers van buitenlandse zusterdiensten.

b. Diversen

Op 15 april werd een lezing verzorgd voor leden van de Nederlandse afdeling van de American Society for Industrial Security. Op 28 april werden de Commissarissen der Koningin bij de Dienst ontvangen.

Interne Beveiliging

Naar aanleiding van de recente bomexplosie bij de Duitse zusterdienst werd een rapport gemaakt betreffende de kwetsbaarheid in dit opzicht van de eigen Dienst. Geconcludeerd werd dat door ligging en bouwkundige situatie de Dienst momenteel zeer kwetsbaar is voor dit soort aanslagen.

Nieuw gebouw

Het voorlopig ontwerp voor het nieuwe gebouw te Leidschendam is zo goed als gereed. De drie bestaande torens worden volgens dit plan aan de voorzijde verbonden door een verbindingsgang met één centrale ingang. Vanuit de daarbij te plaatsen bewakingsloge kan dan zowel de toegangscontrole van personeel en dienstauto's als de controle op het afleveren van goederen plaatsvinden.

Aan de achterzijde worden de torens vervolgens verbonden door nieuwbouw voor o.a. de automatiseringsafdeling (computerzaal), vervoer en technische installaties voor verwarming en luchtbehandeling. Aan de achterzijde van het gehele project wordt een muur gebouwd. Door deze muur aan de achterzijde en de verbindingsgang aan de voorzijde ontstaat een rondom strakke bebouwing die goed kan worden beveiligd door camera's. Om deze strakke bebouwing verder mogelijk te maken is besloten een uitbouw aan een van de torens, welke kwalitatief in slechte toestand verkeert, te slopen. De beveiliging wordt dan nog versterkt door het opwerpen van een talud rond het geheel waarop een detectieveld kan worden aangebracht.

Om aan de huidige eisen van klimaatbeheersing in de gebouwen te kunnen voldoen, zullen de gevels van de bestaande torens worden vervangen.

In de planning wordt gerekend op een aanvang van de bouw c.q. verbouwing in juni 1987. De oplevering zal dan in december 1988 kunnen plaatsvinden.

Organisatie en Efficiency

In het kader van de bezuinigingen is een proef gestart met een verkort veiligheidsonderzoek. De stafmedewerkster voor Organisatie en Efficiency (S/O&E) is hier "op afstand" bij betrokken. De voorstellen welke het resultaat waren van een eerder ingesteld onderzoek van de O&E-Taakgroep (TG) zijn gedeeltelijk in deze proef gerealiseerd.

Het onderzoek naar de effectiviteit en efficiency van de volg- en observatie-eenheid is afgerond, evenals het onderzoek naar de besluitvorming binnen de Dienst.

Het werk van de projectgroep Beleidsonderzoek Persoonsregistratie is voorlopig met een rapport afgerond; de studie zal nu in deelonderzoeken voortgezet worden. De voorjaarsrapportage is eveneens afgerond; hierin is een begin gemaakt met het zichtbaar maken van de kosten (zowel personeel als materieel) van de ondersteuning per operationele afdeling.

Voor de jaarplanning '87 zal geprobeerd worden de bezuinigingen te verwerken en de consequenties van de bezuinigingen te berekenen.

S/O&E maakte deel uit van de werkgroep Werving en Selectie.

Als volgende opdracht voor de TG is geformuleerd een bijdrage te leveren aan de reorganisatie van het dokumentatie-gebeuren bij de Dienst.

S/O&E is begonnen aan de voorbereidingen, tezamen met de hoofdafdeling PZ, van een "Dircon"; een conferentie voor onderdeelshoofden over geautomatiseerde informatievoorziening.

S/O&E nam verder deel aan de werkgroep die de invoering van een speciaal automatiseringsproject ten behoeve van het contraspionagewerk voorbereidt. De TG was betrokken bij de "CORF", die de FEZ-functie bij de Dienst voorbereidt en bij de werkgroep die de consequenties van het BBRA voor de volg- en observatieteams heeft uitgewerkt.

DIRECTIE B

Relaties

Regelmatig werd ten behoeve van de regering, de NATO, binnenlandse en buitenlandse zusterdiensten, justitiële en bestuurlijke autoriteiten gerapporteerd over het gevarieerde werkkerrein van anti-democratische respectievelijk politiek-terroristische organisaties en personen, zowel van Nederlandse als van buitenlandse origine.

Met de inlichtingendiensten van Rijks- en Gemeentepolitie werden weer regelmatig - onder andere op regionale basis - werkbesprekingen gevoerd en werd frequent informatie uitgewisseld. Mede hierdoor was de politie in staat tijdig in te spelen op een aantal aandachtvragende zaken in het vlak van het politiek activisme.

Wekelijks werden voorts met de Bijzondere Zaken Centrale van de CRI gegevens uitgewisseld over verschijnselen in de sfeer van het gewelddadig activisme en politiek terrorisme, i.c. die met een strafrechtelijk aspect.

Geregeld was er voorts overleg met de militaire zusterdiensten inzake radicale vormen van activisme in de anti-militaristische sfeer. Ten dienste van de beeldvorming met betrekking tot Suriname vond weer regelmatig overleg plaats met de IDB en Buitenlandse Zaken.

Met belanghebbende buitenlandse zusterdiensten tenslotte, werd langs schriftelijke weg of door middel van mondelinge briefings informatie uitgewisseld op het gebied van politiek terrorisme, rechts-extremisme en heimelijke politieke beïnvloeding.

Communisme

a. De situatie na de kamerverkiezingen

De resultaten van de Tweede Kamerverkiezingen overheersten de discussies binnen de in Nederland bestaande communistische partijen. Het ultra-orthodoxe Verbond van Communisten in Nederland bleek geen factor van betekenis, hetgeen het toekomstperspectief voor deze partij somberder maakte. In de Socialistische Partij (SP) beperkte het debat zich tot de kring van het Centraal Komitee (CK), dat eensgezind van mening is dat de discussie moet leiden tot verdere vorderingen op de weg van het marxisme-leninisme. Het CK van de SP overweegt thans een partijcongres te beleggen. Het laatste reguliere congres vond in 1976 plaats.

De CPN heeft haar 30ste partijcongres vervroegd tot november a.s.. Uit de inmiddels gepubliceerde discussiestukken voor het congres blijkt, dat leiding en leden de CPN weer tot een normale communistische partij, functionerend binnen de internationale beweging, willen maken.

b. Heimelijke politieke beïnvloeding

Veel aandacht is besteed aan het onderkennen van structuren en activiteiten, die beogen - soms op verheimelijkte wijze - de publieke opinie en de politieke besluitvorming ten gunste van opties van de Sovjet-politiek te beïnvloeden. De ontwikkelingen rond het zogenaamde nieuwe Gorbachev-denken hebben de internationale communistische frontorganisaties en hun affiliaties in Nederland beïnvloed. Te verwachten valt dat zowel nationaal als internationaal getracht zal worden nieuwe bondgenootschappen te sluiten met niet-communistische organisaties, zulks naar het voorbeeld van internationaal werkende organisaties als die voor artsen en generaals b.d. bijvoorbeeld.

De meeste Nederlandse affiliaties zijn betrekkelijk klein. De internationale waardering voor hun activiteit is hoog. Dat moge blijken uit de verkiezing van drie Nederlanders in belangrijke functies binnen de

Wereldvredesraad (WVR). Binnen de WVR is ook het belang van de Christelijk georiënteerde affiliaties, zoals de Berlijnse Conferentie van Europese Katholieken en de (Praagse) Christelijke Vredesconferentie, aanmerkelijk toegenomen. Afdelingen van deze conferenties in Nederland zijn nauw verweven met binnen de kerken opererende basisbewegingen.

Voor de voornaamste activiteit van de WVR, een vredesmanifestatie in Kopenhagen, gewijd aan het internationale VN-jaar voor de vrede, zijn ook in Nederland alle beschikbare krachten gemobiliseerd. De organisatie is vast in handen van WVR-adepten in Nederland, leden van het Nederlandse comité voor Europese Veiligheid en Samenwerking.

Andere communistisch geïnspireerde vredesgroepen maken zich op voor nieuwe campagnes. Het aan de CPN gelieerde Samenwerkingsverband Stop de N-bom, Stop de Kernwapenwedloop lonkt weer naar nauwe samenwerking met de WVR en bereidt acties tegen het SDI voor. Het heeft daarbij te rekenen met de concurrentie van het VCN-comité, Stop Star Wars/Kruisraketten Nooit! De CPN is voorts zeer nauw betrokken bij de activiteiten van het Breed Initiatief van verdergaande acties tegen kruisraketten (BIVAK), dat onder andere boycot-acties tegen bij de bouw op Woensdrecht betrokken bedrijven coördineert.

Enkele vriendschapsverenigingen met Oostbloklanden functioneren als intermediair en hulpinstrument voor manipulaties van Oosteuropese diensten.

Veel aandacht wordt dezerzijds besteed aan de Vereniging Nederland - DDR, die door Oostduitse diensten en instellingen intensief wordt gebruikt voor manipulaties ten aanzien van politici en politieke partijen in ons land.

Politiek (gewelddadig) activisme

Het politiek (gewelddadig) activisme vond in het afgelopen half jaar genoeg onderwerpen met behulp waarvan tegen de als verwerpelijk beschouwde staats- en maatschappij-structuur geopponeerd kan worden. Naast de al langer in de aandacht staande onderwerpen als de plaatsing van kruisraketten, de apartheid in Zuid-Afrika en de kernenergie, werd in actuele onderwerpen als de kandidatuur van Amsterdam voor de Olympische Spelen, het NAVO-vlootbezoek en Prinsjesdag aanleiding gevonden tot verzet. Qua gewelddadigheid vielen vooral op de twee (brand)bomaanslagen in verband met de Olympische Spelen, de brandstichtingen bij SHELL-tankstations en bij een tweetal andere bedrijven in het kader van de anti-apartheid, en de vernielingen en

aanslagen bij zgn. "Woensdrecht"-bedrijven. Bij al deze gelegenheden verscholen de aktievoerders zich in hun claims achter gelegheidsnamen. De na de ramp in Tsjernobyl getroffen maatregelen namen de anti-kernenergie-activisten de wind uit de zeilen. Demonstratieve manifestaties lieten slechts een beperkte deelname zien. De van de anti-militaristen overgenomen methode om bij de kernenergie betrokken bedrijven op een zwarte lijst te plaatsen heeft waarschijnlijk mede geleid tot een bomplaatsing bij het Haagse bedrijf Neratoom.

De meest gewelddadige akties ontleenden hun succes vooral aan de grondige en slechts in kleine kring getroffen voorbereidingen ervan. Kennelijk zijn de complotteurs terdege rekening gaan houden met de belangstelling van inlichtingen- en veiligheidsdiensten; steeds verdergaand conspiratief gedrag is daarvan het gevolg. Dat maakt het moeilijk aktiviteiten tijdig te onderkennen. Niettemin is het in twee concrete gevallen mogelijk gebleken de autoriteiten tijdig te informeren. Het ging hierbij om de voorbereiding van nachtelijke brandbom-aanslagen op woonhuizen, waarbij de aktievoerders welbewust enig risico voor de bewoners accepteerden. De aktivisten zagen er uiteindelijk, hoewel in het ene geval al met de uitvoering een begin was gemaakt, toch van af de akties te voltooien, omdat zij politie-aktiviteiten meenden te onderkennen.

Rechts-extremisme

De aktiviteiten van rechts-extremistische organisaties en personen ondervinden stagnatie. Enerzijds wordt dat veroorzaakt door de tegenvallende resultaten bij de Tweede Kamer-verkiezingen, anderzijds door de schermutselingen tussen de beide grootste partijen: Centrum Democraten en Centruumpartij. Pogingen om tussen beiden een verzoening tot stand te brengen hebben tot dusverre schipbreuk geleden. In de verslagperiode werd de aandacht van de Dienst opgeëist door een bomaanslag op een Turks koffiehuis door het Schiedams Jongeren Front, onderdeel van het landelijk Jongeren Front Nederland. De aanslag moet waarschijnlijk gezien worden als een incident en betekent niet dat aanslagen in een grotere kring van rechts-extremisten als een acceptabel strijdmiddel worden beschouwd.

Terrorisme

De RAF heeft zich gedurende de zomermaanden in de BRD op duidelijke wijze gemanifesteerd. Een reeks aanslagen werd uitgevoerd tegen het zgn. Militair Industrieel Komplex. Triest dieptepunt was de moordaanslag op Siemens directeur Beckurts op 9-7-1986 te München. In augustus jl. werden in totaal 6 RAF-leden aangehouden.

De Dienst is nauw betrokken geweest bij een internationaal samenwerkingsverband van Westerse inlichtingendiensten, uiteindelijk leidend tot de arrestatie van een viertal prominente leden van de INLA (Irish National Liberation Army), een marxistisch-leninistische afscheidingsorganisatie.

In voortdurend overleg met een aantal buitenlandse zusterdiensten werden de ontwikkelingen in deze zaak nauwlettend gevolgd.

De door het Ministerie van BuZa getroffen maatregelen tegen Libiërs die verbonden zijn aan het LVB te Brussel hebben tot een belangrijke teruggang geleid in de frequentie van reizen van dergelijke Libiërs naar Nederland.

Intussen is Libië er evenwel in geslaagd zijn infrastructuur in ons land uit te breiden met de benoeming van een Libiër als Imam aan de Moskee van de Islamic Call Society te Utrecht en door de opening van een kantoor van Libyan Arab Airlines (LAA) in Amsterdam, naast het bestaande LAA-kantoor op Schiphol. Op het stadskantoor is inmiddels een Libiër als manager aangesteld.

De ontwikkelingen op de overige terreinen van internationaal terrorisme werden nauwlettend gevolgd en op hun relevantie met betrekking tot Nederland beoordeeld.

Bijzondere aandacht wordt daarbij geschonken aan Iraanse, Armeense en Koerdische terreurgroepen, aan het Japanse Rode Leger en aan de International Sikh Youth Federation, waarvan onlangs een afdeling in Nederland werd opgericht.

Minderheden

Tijdens de verslagperiode heeft de Dienst zich intensief beziggehouden met de effecten in Nederland van de onrust in Suriname.

Het voortduren van de militaire acties van de groep Brunswijk heeft de heersende tegenstellingen tussen voor- en tegenstanders van het regiem Bouterse verscherpt.

Enerzijds vroegen de activiteiten ter ondersteuning van Brunswijk de aandacht van het Surinaams verzet hier te lande, anderzijds werd de Dienst geconfronteerd met moeilijk te evalueren berichten over mogelijke gewelddadige acties tegen leiders van het verzet door pro-Bouterse-commando's. In een enkel geval noopte de berichtgeving tot het informeren van Justitie.

Of Brunswijk er in zal slagen een machtswisseling in Suriname tot stand te brengen is nog een open vraag.

DIRECTIE C

Dienstrelaties

Nog altijd kampt de Westduitse Veiligheidsdienst (BfV) met de naweeën van de affaire . Intussen is de goede samenwerking met deze zusterdienst op het gebied van contra-inlichtingen inspanningen t.a.v. de DDR nagenoeg hersteld.

In nationaal verband is ondersteuning door de Koninklijke Marechaussee op het terrein van het reisverkeer van en naar de DDR van groot belang. De Grens Veiligheidsdienst levert daartoe een waardevolle bijdrage.

Aktiviteiten van de Oostduitse Inlichtingendiensten

Een groep waarvoor de DDR-inlichtingendienst al jaren grote belangstelling heeft, is die der huwelijksgevallen; in de meeste gevallen een Nederlandse man die wil huwen met een Oostduitse vrouw.

De aandacht van de DDR-inlichtingendienst is in eerste instantie defensief gericht.

Zij wil vaststellen of het doel van deze bezoekende buitenlander inderdaad alleen maar het huwelijk met een Oostduitse betreft en of zich geen staatsbelangen verzetten tegen het contact tussen de DDR-onderdaan en de bewuste buitenlander.

Is deze vraag voor de DDR-autoriteiten op bevredigende wijze opgehelderd, dan volgt in vele gevallen een nadere inschatting op het bureau van de Hauptverwaltung Aufklärung, de offensieve tak van het Ministerium für Staatssicherheit.

In de onderhavige verslagperiode werden nieuwe en aanvullende aanwijzingen verkregen dat deze DDR-dienst doende is in drie ons bekende gevallen een inschatting te maken van de mogelijkheid betrokkenen als inlichtingenbron aan te werven.

Aktiviteiten Sovjetrussische inlichtingendiensten

De inlichtingenactiviteiten van de Sovjetrussische Inlichtingendiensten het KGB en de GRU, gericht op het Nederlands lidmaatschap van bondgenootschappen als de NAVO en de EEG, alsmede van internationale organisaties zijn onverminderd groot gebleven. Door KGB-medewerkers is getracht aan exploitatierestricties onderworpen informatie te verkrijgen omtrent financieel-economische ontwikkelingen binnen de Gemeenschap en over de verhouding van de Gemeenschap met China.

Aanwijzingen werden verkregen over KGB-betrokkenheid in de sfeer van jumelages tussen Nederlandse en Russische gemeenten. Gebleken is dat van Russische zijde wordt getracht het aantal van deze jumelages te vergroten en deze ook tot op provinciaal niveau te doen uitbreiden. De versluierde KGB-betrokkenheid zal naar alle waarschijnlijkheid vooral tot doel hebben om de vriendschappelijke betrekkingen uit te buiten in het belang van de buitenlandse politiek van de Sovjet Unie.

Ook werden gegevens ingewonnen over het streven van Sovjetrussische zijde om het aantal gemengd Nederlands-Russische ondernemingen (joint-ventures) te laten toenemen. Aangezien de ervaring heeft geleerd dat deze joint-ventures ook kunnen worden gebruikt voor het bedrijven van inlichtingenactiviteiten wordt deze ontwikkeling op de voet gevolgd.

Het ongeval met de kerncentrale in Tsjernobyl vormde de aanleiding tot activiteiten van o.m. een aantal KGB-inlichtingenofficieren ter verwerving van apparatuur en chemicaliën die gebruikt kunnen worden bij het neutraliseren van de gevolgen van de nucleaire explosie.

De genoemde goederen vielen grotendeels onder export-restricties. Naar verschillende personen, die verdachte contacten met leden van de Sovjetrussische inlichtingendiensten onderhouden, werden onderzoeken ingesteld. Soms werd e.e.a. uitgevoerd op basis van spontane, deels anonieme meldingen.

Vanuit een oogpunt van preventie werden gesprekken gevoerd met bedrijven, die - i.v.m. de aldaar aanwezige kennis betreffende hoogwaardige technologie of de handel in strategische goederen - in de belangstellingssfeer van de Sovjetrussische inlichtingendiensten liggen.

Activiteiten Poolse inlichtingendiensten

Het verkleinen van de technologische achterstand op het Westen blijft voor de Poolse civiele en militaire inlichtingendienst een zaak van hoge prioriteit. De daarbij gehanteerde methoden worden steeds indringender. Er bestaan aanwijzingen dat de Poolse Handelsmissie in Den Haag een rol speelt bij het traceren van "interessante" Nederlandse bedrijven. Mede op grond van verklaringen van een defector werd vastgesteld, dat de belangstelling van de Poolse inlichtingendienst onverminderd uitgaat naar de activiteiten van "Solidariteit" in het Westen.

Activiteiten Tsjechoslowaakse inlichtingendiensten

De inspanningen van de Tsjechoslowaakse inlichtingendienst zijn vooral gericht op het verkrijgen van hoogwaardige Westerse technologie, defensiegegevens en op het uitoefenen van heimelijke politieke beïnvloeding.

Tevens werd informatie verkregen omtrent de plannen van de Tsjechoslowaken ten aanzien van de handel met Nederland. Van Tsjechoslowaakse zijde streeft men naar een langzame overgang naar het zogenaamde Hongaarse model. Duidelijk is hierbij dat de bezetting van de officiële handelsvertegenwoordiging zal inkrimpen ten gunste van meer faciliteiten voor het plaatsen van Tsjechoslowaken bij joint-ventures en Nederlandse bedrijven. Nauwlettend wordt in de gaten gehouden hoe de Tsjechoslowaakse inlichtingendienst op deze "decentralisatie" inspeelt. Tenslotte wordt aandacht besteed aan het reizigersverkeer en aan de regelmatig voorkomende schijnhuwelijken - gebieden waarop de Tsjechoslowaakse inlichtingen- en veiligheidsdiensten per traditie actief zijn.

Activiteiten Roemeense inlichtingendiensten

Bulgarije, Hongarije, Cuba en Joegoslavië

Deze vier landen nemen op de prioriteitenlijst van de Dienst een duidelijk lagere plaats in. Gerichtte inlichtingenactiviteiten tegen Nederlandse of bondgenootschappelijke belangen worden niet of nauwelijks waargenomen. Wel bleek eens te meer, dat de Ambassades van deze landen zich in meerdere of mindere mate bemoeien met de kring van hun (ex-)landgenoten in Nederland.

HOOFDAFDELING D

Beveiliging algemeen

De hoofdafdeling D verstrekke krachtens haar taakstelling beveiligingsadviezen aan overheidsinstanties, bedrijven betrokken bij de uitvoering van gerubriceerde defensie-opdrachten en bedrijven van vitaal belang voor de instandhouding van het maatschappelijk leven. Naar aanleiding van actuele dreigingssituaties werden ook beveiligingsadviezen verstrekt aan hoog geplaatste personen en aan politiechefs. Vervolgens verrichtte zij werkzaamheden in het kader van bondgenootschappelijke overeenkomsten en werkzaamheden die voortvloeien uit de door de minister van Binnenlandse Zaken als National Security Authority aan de BVD gedelegeerde taak met betrekking tot de NAVO/WEU-beveiliging in de civiele sfeer in Nederland. Bovendien stelde zij veiligheidsonderzoeken in naar kandidaten voor vertrouwensfuncties bij de rijksoverheid, de internationale organisaties - krachtens bondgenootschappelijke overeenkomsten -, de defensie-orderbedrijven en de vitale sector van het bedrijfsleven.

Beveiliging overheid

Uit een oogpunt van beveiliging is het wenselijk om het aantal vertrouwensfuncties zo beperkt mogelijk te houden. Opgemerkt dient te worden dat onder de vigerende regelgeving over het algemeen de grenzen van vermindering van het aantal vertrouwensfuncties lijken te zijn bereikt. Voor de nabije toekomst moet zelfs worden gerekend op enige toename als gevolg van de uitbreiding van het overheidspersoneel in de afgelopen jaren. Ook ten gevolge van arbeidsverkorting en deeltijdarbeid dient een stijging te worden

verwacht van het aantal vertrouwensfunctionarissen en daarmee van het aantal veiligheidsonderzoeken per jaar. Het nieuwe beveiligingsvoorschrift voor de rijksoverheid kan hierin enige verandering brengen. De invoering van dit voorschrift wordt ten departemente bestudeerd.

Binnen de civiele rijksoverheid lijkt momenteel de PTT de enige instantie waar mogelijk nog een substantiële vermindering van het aantal vertrouwensfuncties kan worden bereikt. Besprekingen daarover zijn nog gaande.

De besprekingen met de PTT over het intrekken van de machtiging tot het instellen door PTT-informatie-ambtenaren van veiligheidsonderzoeken naar vertrouwensfunctionarissen bij de PTT, zijn voortgezet.

Mogelijkheden worden onderzocht van ombouw van de functie van deze informatie-ambtenaren in het licht van de komende N.V.-status van de PTT. In dat verband is in het afgelopen half jaar ook het overleg gestart over de structuur van de toekomstige samenwerking met de PTT, de vertrouwensfuncties bij de PTT en de dienstverlening t.b.v. de BVD.

Verder werd aandacht besteed aan de privatisering van het loodswezen per 1 januari 1987. Gebleken is dat hierdoor circa 800 vertrouwensfunctionarissen van de functielijst van het ministerie van Verkeer en Waterstaat zullen kunnen worden afgevoerd. Naar verwachting zullen de loodsen hun taak in buitengewone omstandigheden niet behouden, waardoor er sprake is van een definitieve reductie.

In de verslagperiode vond een groot aantal briefings en debriefings plaats van diplomaten en andere door Buitenlandse Zaken uitgezonden functionarissen. In dit kader werd een zevental (toekomstige) ambassadeurs ontvangen door het hoofd c.q. plv. hoofd van de Dienst.

Op 30 september bracht de nieuwe inspecteur Buitenlandse Dienst een bezoek aan de BVD.

De eerste voorbereidingen werden getroffen voor een grote NAVO-inspectieronde die dit najaar en begin 1987 zal plaatsvinden binnen de rijksoverheid.

Beveiliging krachtens bondgenootschappelijke overeenkomsten

In de verslagperiode is de herziene uitgave van de "Leidraad voor de beveiliging van NAVO-gegevens" verschenen. In de leidraad is ruimte gelaten voor een nieuw hoofdstuk Computerbeveiliging, dat er binnen korte termijn aan zal worden toegevoegd.

In mei werd het gebruikelijke tweejaarlijkse bezoek aan de PV-Genève gebracht. Hierbij bleek dat de meeste van de twee jaar geleden geconstateerde tekortkomingen waren rechtgetrokken. Enige adviezen ter verdere verbetering van de beveiligingssituatie werden verstrekt. De algemene eindindruk was positief.

In juni vond de jaarlijkse inspectie plaats van de PV-NAVO te Brussel. Een steekproefsgewijze controle van de COSMIC- en ATOMAL registratie bleek zeer bevredigend, terwijl tevens kon worden geconstateerd dat ondanks grote problemen in de archiefbezetting door ziekte en personeelwisseling, het NAVO SECRET registratie- en rappelsysteem zelfs nog was verbeterd. Het beveiligingsniveau op de PV-NAVO handhaaft zich derhalve op een zeer acceptabel peil.

In september werd een Turkse medewerker van het NAVO-onderdeel Shape Technical Centre te 's-Gravenhage, zowel telefonisch als schriftelijk, met de dood bedreigd door een persoon die aangaf lid te zijn van de Armeense terreurorganisatie ASALA.

Beveiliging bedrijven

In het afgelopen half jaar trokken weer de acties tegen bedrijven die zijn ingeschakeld bij de bouw en de inrichting van de GLCM-basis nabij Woensdrecht, of die betrokken zijn bij kernenergie of die banden onderhouden met Zuid-Afrika de aandacht. Nieuwe onderwerpen van protest waren de Olympische Spelen 1992 in Amsterdam en het verzet tegen de bezuinigingsplannen van het Kabinet.

De frequentie van de aanslagen van het actiewezen en de omvang van de schade wekten bezorgdheid bij het bedrijfsleven; met name het niet beschikken over voorinformatie en het niet vinden van de daders c.q. het niet vervolgen en/of veroordelen van de daders riepen vragen op. In politicis en aan de autoriteiten - ook van de dienst - werden vanuit het bedrijfsleven daarover vragen gesteld. Er gingen zelfs stemmen op die zich afvroegen of er niet langzamerhand gesproken dient te worden van een sfeer van terreur. Deze ongerustheid deed de behoefte aan (advies omtrent) beveiligingsmaatregelen en voorlichting over actuele en realistische dreigingsinschattingen toenemen.

De inbraken bij de verschillende bedrijven en instellingen door het actiewezen, waarbij ook gerubriceerde gegevens werden buitgemaakt, hebben enige firma's ertoe aangezet om in nauw overleg met o.a. een deskundige van de Dienst een nieuwe kast te ontwikkelen, die beter weerstand biedt tegen het heimelijk en snel openen met behulp van handgereedschappen.

De voortgang bij de bouw te Woensdrecht en de toenemende opdrachten van de Marine deden het aantal zgn. defensie-orderbedrijven verder toenemen. Door het strikt hanteren van de criteria werd getracht het aantal veiligheidsonderzoeken te beperken en waar mogelijk terug te dringen.

Computerbeveiliging

In toenemende mate bleek, zowel bij de overheid als bij het bedrijfsleven, behoefte aan advies omtrent computerbeveiliging. De specialist op dit terrein trachtte - in voorkomende gevallen in nauwe samenwerking met deskundigen van de militaire inlichtingendiensten - in deze behoefte te voorzien. In de verslagperiode werd in het bijzonder aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- De opzet van een computerbeveiligingsplan, waartoe een concept-handleiding werd samengesteld.
- De beveiliging van de communicatie tussen computers (netwerken).
- De toepassing van cryptografische middelen in het dataverkeer.
- De berging van magnetische gegevensdragers.
- De beveiliging van personal computers. Een begin werd gemaakt met het samenstellen van beveiligingsrichtlijnen voor de PC-gebruikers.

Veiligheidsonderzoeken

In het eerste halfjaar van 1986 werden 8733 veiligheidsonderzoeken ingesteld, waarvan 272 uitgebreide veldonderzoeken,

Vorming

In het kader van haar beveiligingsbevorderende taak organiseerde de hoofdafdeling D informatieve bijeenkomsten en cursussen t.b.v. haar relaties bij de rijks- en provinciale overheid en het bedrijfsleven. Deze bijeenkomsten staan in het teken van de beveiligingseducatie en -ontwikkeling en de actuele dreigingsanalyse. Voorts werden ter bevordering van de beveiligingszin lezingen gehouden voor en gesprekken gevoerd met diverse categorieën van vertrouwensfunctionarissen. Opgemerkt werd dat daarvoor een toenemende belangstelling bestaat.

HOOFDAFDELING SBP

In de verslagperiode is de hoofdafdeling SBP voortgegaan met het verzamelen en in velerlei vorm bekend stellen van informatie over buitenlandse verschijnselen en ontwikkelingen, die een negatieve rol kunnen spelen in de kontekst van de binnenlandse veiligheid.

In de Sovjet Unie werd de aandacht vooral getrokken door drastische veranderingen binnen de partij- en regeringsinstanties, die verantwoordelijk zijn voor de internationale, officieel-diplomatieke zowel als meer heimelijke Sovjetactiviteiten. Het in 1978 opgerichte en met buitenlandse propaganda belaste "International Information Department" van het CC/CPSU werd opgeheven en zag zijn taken hoogstwaarschijnlijk weer toevallen aan het "International Department" (ID) en de Propaganda-afdeling van de partij. Het ID zelf, dat zich ten tijde van voormalig minister van Buitenlandse Zaken Gromyko voornamelijk had moeten beperken tot de liaison met buitenlandse, niet regerende CP-en en andersoortige politieke groeperingen, kreeg voorts de veel ruimere en voor een CC-afdeling normale taak van algehele beleidsvoorbereiding voor de Sovjet politiek op het internationale vlak. Sinds maart jl. wordt het ID voortvarend geleid door partijsecretaris , die geldt als voorstander van een flexibele onderhandelingsaanpak en als Gorbachev's belangrijkste adviseur op buitenlands politiek gebied. Mede onder invloed van werden er binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken ingrijpende reorganisaties en personele mutaties

doorgevoerd, die nauwkeurig werden bestudeerd vanwege hun betekenis voor het te verwachten optreden van Sovjet diplomaten en voor het internationaal beleid van Moskou als geheel. De Sovjet Unie streeft met haar "nieuwe denken" onmiskenbaar weer naar een periode van detente op haar eigen voorwaarden (de zg. "vreedzame coëxistentie tussen staten met verschillend sociaal systeem"), die haar de nodige rust en mogelijkheden moet bieden voor technologische modernisering en economische opbouw.

In de meeste Oosteuropese landen vonden partijcongressen plaats, die o.a. uitmondten in tal van personele wijzigingen waarmee geanticipeerd lijkt te worden op de opvolging van de doorgaans bejaarde partijleiders. Het in juni/juli gehouden Poolse partijcongres, dat door CPSU-leider Gorbachev werd bijgewoond, moest kennelijk aantonen dat de situatie in Polen weer geheel genormaliseerd is en dat Solidarnosc definitief als politieke factor is uitgeschakeld. Er zijn aanwijzingen dat er in verband hiermee intensieve belangstelling van de Poolse inlichtingendienst zal blijven bestaan voor activisten van de voormalige vrije vakbond in het buitenland. Het Bulgaarse partijcongres in april riep op tot een technologische revolutie op een wijze, die doet vermoeden dat voor Bulgarije een belangrijke rol is weggelegd in het Oosteuropese streven om hoogwaardige technologie uit het Westen binnen te halen (technology-transfer). Uit een reeks mutaties in Roemenië valt af te leiden dat Ceausescu er nog steeds op uit is om na zijn terugtreden van het politieke toneel de scepter over te dragen aan een ander lid van zijn familie. Het Joegoslavische partijcongres in juni maakte eens te meer duidelijk dat het onder Tito uitgedachte roulatiesysteem de federatieve republiek tot dusver nog wel bij elkaar weet te houden, maar tegelijkertijd het nemen van echt belangrijke besluiten onmogelijk maakt.

De politieke beïnvloeding vanuit de Sovjetsfeer stond in de afgelopen tijd thematisch opnieuw in het teken van het stopzetten van kernproeven door de Sovjet Unie en het verzet tegen de SDI-plannen van de Verenigde Staten. Interessant was dan ook niet zozeer de inhoud van de beïnvloedingsactiviteiten als wel de wijze waarop ze werden vormgegeven en blijk gaven van het "nieuwe denken" in Moskou. Als gevolg daarvan is het nogal routinematig functioneren van de vele communistische mantelorganisaties onder zware druk komen te staan, zoals bleek tijdens de zeer "zelfkritische" Algemene Vergadering van de Wereldvredeesraad in april in Sofia. De nieuwe realistische benadering sluit aan bij de trend die al eerder zichtbaar werd om meer en meer over te gaan tot kleinschaliger "beïnvloedings"-bijeenkomsten met vertegenwoordigers op relatief hoog niveau van specifieke maatschappelijke of beroepsgroepen. Overigens betekent dit niet dat de meer klassieke evenementen van mantelorganisaties hebben afgedaan. Zo wordt in oktober opnieuw door de Wereldvredeesraad een Wereldvredeescongres gehouden en wel in Kopenhagen, terwijl in dezelfde maand de Internationale Unie van Studenten een Wereldforum in Praag organiseert en ook andere mantelorganisaties massa-bijeenkomsten op de agenda hebben. Om het hele spectrum van heimelijke politieke beïnvloeding zo goed mogelijk te kunnen beoordelen bestaat er binnen de Dienst een goed werkoverleg tussen de betrokken onderdelen. Ook internationaal bestaan er overlegverbanden, waarvoor de BVD in de verslagperiode één keer als gastheer is opgetreden.

Binnen het Westeuropese communisme bleven orthodoxen en vernieuwers tegenover elkaar staan. Leidde dat in de vorige verslagperiode tot scheuringen in het Nederlandse en Spaanse communisme, nu kwam het tot een splitsing van de Finse CP. De langdurige strijd tussen de reformistische meerderheid en de orthodoxe minderheid in deze partij kwam juni jl. tot een einde doordat de minderheid zich als zelfstandige partij liet registreren. Net zoals verschillende andere Westeuropese landen kent nu dus ook Finland meer dan één communistische partij. Daarentegen werd een soortgelijke situatie in Griekenland beëindigd. Eén van de twee CP-en daar, de hervormingsgezinde, besloot zich niet langer communistisch te noemen maar in de toekomst als links-socialistische partij verder te gaan. Illustratief voor de tegenstellingen binnen het Westeuropees communisme was het in april gehouden congres van de Italiaanse CP. De PCI legde zich daar op zulke reformistische stellingen vast dat zij naar veler mening op het ogenblik dichter aansluit bij sommige socialistische partijen dan bij bepaalde orthodoxe zusterpartijen in West Europa. Op electoraal gebied bleef de trend ongunstig voor de Westeuropese CP-en. In Nederland verdween de CPN uit de Tweede Kamer. In Spanje wisten de communisten hun marginale parlementaire positie alleen te handhaven dankzij een verkiezingsalliantie met enkele niet-communistische groeperingen.

De Chinese Volksrepubliek heeft zich nog altijd niet weten te bevrijden uit het voortdurende spanningsveld tussen enerzijds de erkende noodzaak tot modernisering en openstelling en anderzijds de daarmee gepaard gaande bureaucratische fricties en soms teleurstellende resultaten. Vooruitlopend op de aanstaande overdracht van de macht aan een nieuwe generatie leiders voor staat en partij, gaf Peking reeds signalen af die duiden op een ingetogener voortgang op de acht jaar geleden ingeslagen hervormingsweg. De betrekkingen met de Sovjet Unie raakten eind juli plotseling in een stroomversnelling als gevolg van een verzoenend klinkende redevoering van CPSU-leider Gorbachev. China's aanvankelijk gereserveerde reactie lijkt intussen geëvolueerd tot een wat grotere ontvankelijkheid voor bepaalde Sovjetinitiatieven, zoals de voorgestelde heropening van het zeven jaar geleden vastgelopen grensoverleg en het herstel van de oude banden tussen Peking en de Sovjetsatellieten. In dat kader paste ook het recente bezoek van de Poolse leider Jaruzelski aan China en de aankondiging van soortgelijke bezoeken van de politieke leiders van de DDR en Hongarije, en wellicht ook Tsjechoslowakije en Bulgarije. Ofschoon daarmee uiteindelijk de weg bereid schijnt voor Gorbachev zelf, gaf Peking inmiddels al aan dat de geschillen met het Kremlin daarvoor nog te groot geacht worden.

In Latijns Amerika viel als gevolg van de Lybisch-Cubaanse wedijver om invloed in het Caribisch gebied een verdere radicalisering te constateren onder regionale extremistische groeperingen, waarbij vooral Lybië zich deed gelden.

De Tamil-minderheid, die op Sri Lanka in een slepend etnisch conflict naar afscheiding streeft, was onderwerp van bijzondere studie, omdat enkele duizenden van deze bevolkingsgroep een goed heenkomen zochten in onder meer Westeuropese landen, waaronder ook Nederland. Het humanitaire aspect van vluchtelingenopvang kon niet verhelen dat zich met hun komst ook een veiligheidsprobleem aandiende. Immers in enkele van die landen bleek sprake van dubieuze en illegale steunverlening door sommige Tamil-vluchtelingen aan de terreurbeweging in hun moederland. Het is niet uitgesloten dat dit verschijnsel - zij het voorlopig op bescheidener schaal - zich zal herhalen in het geval van uitgeweken Sikhs, wier volksgenoten in India zich eveneens met geweld voor autonomie inzetten.

Het Midden-Oosten bleef het schouwspel van verschillende conflicten, waarvan de Golfoorlog en de Arabisch-Israëlsche strijd de voornaamste zijn. Deze conflicten zijn mede aanleiding tot voortdurende terreurdaden, zowel binnen de regio als daarbuiten. Weinig duidt er inmiddels op dat de oorlog tussen Irak en Iran en de confrontatie tussen de Arabieren en Israël op korte termijn tot het verleden zullen gaan behoren. In de afgelopen periode heeft het Europa van de Twaalf zich met name bezonnen op de kwestie van de hulpverlening door Arabische staten aan Palestijnse en andere terreurgroepen. De discussie richtte zich voornamelijk op Lybië, hoewel vooral Syrië, maar ook Iran daarbij nauw betrokken is. De hoofdafdeling SBP stelde een notitie op ten behoeve van een uitvoerig beraad van de Twaalf, dat resulteerde in een besluit tot sanctiemaatregelen tegen het land van kolonel Kadhafi. Eerder hadden de Verenigde Staten al een als vergeldingsaanval geannonceerde militaire actie tegen Lybië uitgevoerd. De Marokkaanse koning kreeg na zijn ontvangst van de Israëlsche premier ernstige kritiek vanuit de Arabische wereld te verduren en besloot vervolgens onder meer tot formele opzegging van de Marokkaans-Lybische Unie, die overigens toch al tot een dode letter was geworden. In Libanon tenslotte hielden de gewelddadigheden onverminderd aan, waarbij als nieuw fenomeen fundamentalistische, op Iran georiënteerde shi'iten zich gingen keren tegen UNIFIL, en dan met name het Franse contingent.

HOOFDAFDELING E

Afdeling Opleiding en Vorming

Georganiseerd werden:

- één Algemene cursus AL (9);	13 deelnemers
- twee Basis cursussen BI (7) en de BE (13);	38 deelnemers
- één Praktijkcursus PE (19);	7 deelnemers
- één Bewerkingscursus BC (8);	6 deelnemers

- één Observatiecursus OB (6); 4 deelnemers
- twee Informatiecursussen IN (9); 5 deelnemers

Chef en docenten van de afdeling zijn bij verschillende opleidingsinstituten van de Politie en Krijgsmacht als gastspreker opgetreden. Gedurende deze verslagperiode zijn 32 Veiligheidsdienstdiploma's toegekend, die resp. op 25-4 en 12-9-1986 zijn uitgereikt. Het aantal bezitters van deze diploma's is hiermede gestegen tot 459. Bovendien zijn 19 "Verklaringen" uitgereikt, waarmee het totale aantal uitgegeven "Verklaringen" 293 bedraagt.

Afdeling Onderzoeken

In augustus droegen een aantal veiligheidsonderzoeken een beperkt karakter; hiertoe werd in overleg met de hoofdafdeling D besloten om een ontstane achterstand in te lopen.

Afdeling Observatie

Bureau Vertalingen en Uitwerking

In diverse belangstellingssferen van de Dienst werden door middel van telefoon- en microfoonacties gegevens verzameld.

HOOFDAFDELING TECHNIEK

Afdeling Verbindingen

De Inlichtingen Groep (Rezidentura) binnen de Sovjet vertegenwoordiging hier ter stede heeft er het afgelopen half jaar weer blijk van gegeven onverdroten voort te gaan met de invoering van nieuwe communicatietechnieken in agenten-operaties.

Afdeling Electronica

HOOFDAFDELING A

Nadat de reorganisatie van de documentaire informatieverzorging was voltooid, is verder gewerkt aan ontwikkeling van het semi-statisch archief en aan een betere scheiding van documentatie en archivering.

Ook is een begin gemaakt met de uitwerking van nieuwe plannen om de administratieve en documentaire ondersteuning van de hoofdtaken van de Dienst te deconcentreren, procedures te vereenvoudigen en documentatiewerk meer op de behoefte toe te snijden.

Het beleidsonderzoek naar de gewenste inhoudelijke, organisatorische en technische vernieuwing van de persoonsregistratie is afgerond. In het onderzoeksrapport is voorgesteld om toepassing van nieuwe relationele databank-technieken te ontwikkelen teneinde gegevens beter te kunnen combineren. Voor de gehele persoonsregistratie dient een informatieplan

te worden opgesteld dat voorziet in zowel onderhoud van de bestaande systemen als ontwikkelen van nieuwe relationele systemen. Tevens zijn enkele voorstellen gedaan voor nieuwe projecten in deze sfeer.

Een onderzoek naar de informatiebehoeften en automatiseringswensen op het gebied van personeel en financieel beheer is eveneens afgerond. De alternatieven zijn: een uitbreiding van het gebruik van de door het RCC geboden faciliteiten of verdergaande eigen ontwikkelingen.

Uitvoerende werkzaamheden in het afgelopen half jaar naast de normale werkzaamheden van de hoofdafdeling betroffen:

- Ingebruikname van de nieuwe computer IBM4381.
- Fysieke afscheiding van de archiefstukken van het voormalige Bureau Nationale Veiligheid uit het geheel van onze archieven.
- Een gewijzigd invoersysteem voor visum- en reisgegevens.

AFDELING FID

Reorganisatie

Het voortschrijden van de verhuisplannen heeft met zich meegebracht dat het hoofd van de afdeling FID benoemd is tot bouwcoördinator. In zijn opvolging werd nog niet definitief voorzien. Gekozen werd voor een tijdelijke vervanging. Intussen zal onderzocht worden of de doelstellingen van FID en de taken en verantwoordelijkheden van het hoofd van die afdeling bijgesteld dienen te worden.

Financiën

Halverwege het jaar was de raming dat het begrotingsartikel personeel in geringe mate (f 145.000,--) overschreden zal worden, zodat dus niet opnieuw gebruik zal kunnen worden gemaakt van artikel 11 van de comptabiliteitswet; dankzij de daling van de energieprijzen en gepaste zuinigheid leek hiertoe op het moment van samenstelling van dit overzicht de noodzaak ook niet aanwezig.

HOOFDAFDELING PZ

Vermeldenswaard is de formele totstandkoming (besluit van 27 mei) van het Rechtspositiebesluit houdende de vaststelling van aanvullende regels ten aanzien van de rechtspositie van de ambtenaren bij de Binnenlandse Veiligheidsdienst (stb. 310). De voornaamste elementen hieruit betreffen:

- a. de BVD-plus
- b. het bijzondere wachtgeld
- c. de bijzondere overlegvorm.

Tevens kwam in deze periode tot stand het nieuwe, in overeenstemming met het BBRA-1984 gebrachte, loopbaanbeleid voor de categorie stagiairs, waarmee de roulatie, ter voorbereiding op uiteindelijk te bezetten bijzondere functies, in stand kon worden gehouden.

Illustratief voor de bijzondere positie van de Dienst was de begin dit jaar ondernomen grote wervingscampagne voor veiligheids- en contactambtenaren. Na een advertentieresultaat van vele honderden brieven leidde de gebruikelijke strenge selectie slechts tot een achttal indiensttredingen.

De in het vorige Panorama aangekondigde plannen om de structuur van de hoofdafdeling PZ enigszins aan te passen aan de ontwikkelingen zijn intussen gerealiseerd. De verwachting dat het aantal beroepsgevallen zal gaan toenemen is juist gebleken. Vooral richtten klagers zich tot de Bezwarencommissie Functiewaardering.

Het overzicht met personeelsmutaties gedurende de verslagperiode is hierbij gevoegd.

PERSONEELSNUMMERS

van 1-4-1986 tot 1-10-1986

AFVLOEIJINGEN

<u>Reden</u>	<u>MANNEN</u>			<u>VROUWEN</u>			Lager	Middelb.	Hoger	Totaal	Lager	Middelb.	Hoger	Totaal
	Lager	Middelb.	Hoger	Totaal	Lager	Middelb.								
F.L.O.	1	1	-	2	2	-	3	3	-	-	6	-	-	-
VUT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EIGEN VERZOEK	-	2	-	2	2	5	2	7	-	-	9	-	-	-
INVAL.PENSIOEN *)	1	-	-	1	-	1	1	1	-	-	2	-	-	-
AFL.DIENSTVERBAND	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
OVERLEDEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ART.98, lid 1, sub f v.h.ARAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ART.98, lid 1, sub g v.h.ARAR	-	1 ¹⁾	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1
INDIENSTREDINGEN	2	4	-	6	4	8	6	12	-	-	18	12	-	18
	7	7	-	14	4	8	11	15	-	-	26	15	-	26

DEELTIJDEMEDEWERKERS: 31 *)

*)

opgemaakt 1 oktober 1986.